

onmogelijk om de 300.000 lb peper die die kamer boven de normale verdeling heeft besteld, te leveren. Uit de levering op de bestelling van 1762 blijkt dat de Schoonzicht, die 542.082 lb peper vervoerde, daartoe, anders dan Heren XVII hadden gedacht, niet heeft kunnen dienen. Het bevel om geen porselein, of andere goederen meer op vracht te accepteren zal stipt nagekomen worden. Er is daarvan nimmer met opzet afgeweken, maar slechts vermoedelijk in het belang van de Compagnie. Zo is, voordat dit duidelijke verbod was ontvangen, op 15 april 1763 nog overwogen om als vracht 25 % porselein mee te nemen, omdat particulieren het hadden ingekocht en er slechts suiker als ballast was. [fol. 74] Men zag er echter van af, omdat men de brieven van 6 oktober 1752 en 13 oktober 1755 stipt wilde nakomen. Met verontwaardiging is vernomen dat vreemdelingen, die nu niet meer als passagier naar Europa kunnen gaan, zogenaamd in dienst van de Compagnie treden en zo transport- en kostgeld uitsparen. Ze deden zelfs nog moeilijk over de verdiende gage. Er zal streng op worden toegezien dat dit niet meer gebeurt. Dit is ook aan het bestuur in Bengalen, Ceylon en Kaap de Goede Hoop opgedragen op straffe van een boete tot tweemaal het bedrag aan gage en premie, waarop deze personen in Nederland aanspraak maken. Om een andere fraude, waar Heren XVII verontwaardigd over zijn, tegen te gaan, zal de repatriërende kapiteins, kapiteins-luitenant en schippers te Batavia door de waterfiscaal, [fol. 75] en in Bengalen en te Galle door de fiscaal, worden bevolen dat ze er op toezien, dat er geen slaven op slinkse wijze in de kladmonsterrollen als dienaren zijn opgenomen. Dit voorkomt dubbel transport- en kostgeld. Bij overtreding krijgen ze een boete van zes maanden gage, in te houden door Heren XVII. Zij moeten ook van de eigenaars, of de verzenders van naar Europa varende slaven, het bewijsstuk eisen dat het transport- en kostgeld zijn voldaan. Deze kwitanties moeten zij aan de bewindhebbers, die de afdanking van de bemanning regelen, overhandigen, op straffe van een boete gelijk aan de niet betaalde gelden. Hoewel er door de repatriëring in januari van de oud-directeur van Bengalen, Adriaan Bisdorff, geen gebruik gemaakt kon worden van de gunstige beoordeling die over hem van Heren XVII werd ontvangen, vleit men zich met de gedachte dat de motieven om hem te laten vertrekken zullen worden gehonoreerd. [fol. 76] Aan Malabar zal bericht worden dat soldaat Fredrik Livius Stute desgewenst via Ceylon mag repatriëren. Daar was de bestelling van de kamer van Amsterdam van 40 trossen van vijgertouw van 10 strengen en 10 van 6 strengen reeds heen gestuurd, met de opdracht op de factuur te vermelden dat ze voor die kamer zijn, opdat schippers ze onderweg niet gaan gebruiken. Als bijlage gaat mee voor zijn opvolger, de memorie van overgave door de raad extraordinaris Louis Taillefert als aftredend directeur te Surat. Tevens wordt het uitgebreid bericht van weesmeesters te Batavia meegezonden, waarin zij de memorie van weesmeesters uit Amsterdam zo grondig weerleggen dat verder commentaar overbodig is. Het resultaat van de Londense commissie wordt afgewacht. Men hoopt dat deze [fol. 77] onder andere Natal en Tapanuli weer in het wettig bezit van de Compagnie brengt, wat zonder geweld onmogelijk is. Heren XVII maakten een opmerking over de steun aan Engelse koningsschepen begin 1762. Men voert aan dat er een ruime voorraad Malakka's tin was, waarmee ze geholpen zijn tegen rsd 20 het pikol. Dat was volgens een precieze berekening, wegens de hogere inkoopprijs van het Bangkase tin, maar een winst van 16 %. Nu de bedoeling van Heren XVII duidelijker is, belooft men ze nooit meer met contanten van Compagnies rekening bij te staan. Het leveren van hulp is ook verboden aan de besturen van Malakka, Padang, Bengalen, Coromandel, Ceylon, Malabar, Surat, Kharg en Kaap de Goede Hoop. Zeildoek en andere uitrustingsstukken mogen daar slechts aan vreemden worden gegeven in geval van grote nood. Dat zal ook voor Batavia gelden. Een blijk daarvan is)

---dat wij den 16^e augustus wel aan 't Engels raadslid van Bancahoulou John Herbert op zijn dringend verzoek om 12 moorsche mattrazen in huur te neemen, teneynde in staat te geraken om de toen hier ter rheede leggende Engelsche scheepjes The Plassij, en Sea-Nijmph, waarvan het volk door desertie en sterfte zeer gesmolten was, hunne reize te laten vervolgen, toestonden om zoveel inlandsche zeevarenden te huuren, mits borg stel-